

overigen zijn te lezen op de website www.futurenews.nl

De Reporter die dit jaar als beste beoordeeld wordt, wint een volledige opleiding journalistiek bij INHOLLAND Select Studies.

Leesvoer

Vonk

Vonk is het zusterblad van *Moer* in Vlaanderen. *Vonk* 33/2 (nov. - dec. 2003) opent met het artikel 'Taalbeleid op school: hoe begin je eraan? Verkenning van een zoekproces' door Koen van Gorp en Lieve Verheyden. De auteurs beschrijven verschillende soorten taalbeleidsacties en lichten die toe aan de hand van enkele praktijkverhalen. Bovendien bieden zij richtlijnen voor het schrijven van een taalbeleidsplan. Gerd Cornelissen gaat in op zelfsturend literatuuronderwijs op het Sint-Ritacollege in Kontich. Dit onderwijs maakt deel uit van een schoolbrede leerlijn 'leren leren' die moet leiden tot leerlingen als autonome leiders die hun eigen leerproces in handen nemen, sturen en evalueren. Volgens Cornelissen zijn de leerlingen uiterst gemotiveerd en creatief en zijn hun eindproducten het neusje van de zalm. Ook in de bijdrage van Paul D'Haeninck, Johan Lowyck en Esther de Baere staat literatuuronderwijs centraal. Zij gaan in op een al enkele jaren lopend samenwerkingsproject van leraren Nederlands en Informatica waarin via projectmatig werken leerlingen gemotiveerd worden tot lezen. In dit project krijgt het lezen een plaats in een geheel van activiteiten en ervaren leerlingen het nut van lezen aan den lijve. Verder in deze *Vonk* de rubrieken Achterklap/s, Interkl@s, Spiekerskorner (over taalbeschouwing van Sms-lands), Ingeboekt en Ingeblikt.

In *Vonk* 33/3 (jan. - feb. 2004) openen Gert Rijlaarsdam en Martine Braaksma met een artikel over leren schrijven in het voortgezet onderwijs. Zij komen tot de verrassende vaststelling dat veel leerlingen beter leren schrijven door de schrijfprocessen en schrijfproducten van andere leerlingen te observeren dan door zelf schrijfoefeningen te maken. Hoe de didactiek van 'leren-doorobserveren' in zijn werk kan gaan, illustreren zij aan de hand van een lessenreeks die uitgevoerd is in de brugklas van een Amsterdamse school. Jes Leysen en Ann de Schryver beschrijven hoe zij bepaalde onderdelen van de leerstof voor hun studenten 'didactiek Nederlands aan anders-

taligen' omgewerkt hebben naar 'openleer-pakketten', dit met het doel de studenten aan den lijve te laten ervaren wat zelfstandig leren betekent. Ilse Humblet gaat in op haar ervaringen met *Fahrenheit 451*, een leesbevorderingsproject van Stichting Lezen dat zij uitgevoerd heeft bij 15-jarigen uit het technisch en beroepsonderwijs.

In deze *Vonk* de rubrieken Werkhuis (over de veranderingen van onderwijzen naar leren), Ingeboekt, Interkl@s en Ingeblikt.

Voor bestellingen van *Vonk*, zie de binnenkant achter in *Moer*.

Taal en cultuur

Taal en cultuur zijn zo nauw met elkaar verweven dat ze niet los van elkaar onderwezen kunnen worden. Dit is een van de uitgangspunten van het boek *Cultuur in taal*, een theorie- en praktijkboek dat (aanstaande) docenten Nederlands als vreemde en als tweede taal wil toerusten voor de interculturele communicatie die in de dagelijkse onderwijspraktijk gevoerd moet worden. *Cultuur in taal* omvat drie modules die elk hun eigen accent leggen op de relatie taal - cultuur. Elke module bevat naast enkele theoriehoofdstukken tussen de tien en twintig praktijktaken en een uitgebreide literatuurlijst. Het bestuderen en doorwerken van een module, zelfstandig of begeleid, kost minimaal twee dagdelen. Ludo Beheydt tekent voor de eerste module, 'Interculturaliteit in het vreemdetalen-onderwijs', waarin hij onder andere ingaat op het begrip cultuur en op de stereotypen van de culturele identiteit van Nederland en Vlaanderen. In module 2, 'Taal en cultuur of cultuur en taal?', gaat Alice van Kalsbeek ondermeer in op de relatie taal en denken en cultuur en denken, op een begrip als interculturele competentie en op de lespraktijk van het integreren van taal en cultuur in het taalvaardigheidsonderwijs. Christine van Baalen gaat in module 3, 'Crosscultureel taalonderwijs', met name in op de relatie tussen taalleren en het socialisatieproces dat daarmee gepaard gaat. Hierbij heeft zij speciaal aandacht voor de crossculturele semantiek, een methode om nauwkeurig betekenisverschillen en -overeenkomsten tussen talen te beschrijven. *Cultuur in*

taal is een verrassend boek geworden, niet in de laatste plaats door de vele originele en stimulerende 'praktijktaken'.

Christine van Baalen, Ludo Beheydt & Alice van Kalsbeek, *Cultuur in taal. Interculturele vaardigheden voor docenten Nederlands aan anderstaligen*. Utrecht, NCB, 2003. ISBN 90 5517 419 X, 167 blz., € 25,00.

De dikke Buddingh

Terug van weggeweest: 'De dikke Buddingh' Het betreft een opnieuw bewerkte en uitgebreide heruitgave van het *Spectrum Citatenboek* uit 1992, dat in 1967 als *Citaten-Omnibus* zijn eerste druk beleefde. In het boek staan duizenden citaten en aforismen, naar onderwerp gerangschikt en per onderwerp chronologisch geordend. Een biografisch register en een uitgebreid register op sleutelwoorden zorgen ervoor dat de citaten snel gevonden kunnen worden. Citeren moet, en mag weer! Ach ja, we doen er een: "Er zijn dingen die niet de moeite waard zijn, kort gezegd te worden." Koos J. Versteeg. Nog eentje dan: "Liefde is zoveel beter als je niet getrouwd bent." Maria Callas.

Edens, Bert, R. Edens & R. Storm, *Citaten & Aforismen*. Utrecht, Het Spectrum B.V., 2003. ISBN 90 2749 051 1, 1049 blz., € 34,95.

Een waardevol verleden

Twee boeken, uitgegeven door de Amsterdam University Press, over ons rijke Nederlandse verleden. Het zijn boeken voor mensen die het naadje van de kous willen weten.

Het eerste handelt over de rederijerscultuur in Nederland (1400-1650). Het betreft een bundel met bijdragen aan het congres *Rederijers: Conformisten en rebellen* te Middelburg in september 2001. Uit de rederijerstijd bleef een omvangrijke literatuur bewaard waarin op uiteenlopende wijze verwezen wordt naar het persoonlijke, literaire, religieuze, sociale en politieke leven tussen de Middeleeuwen en Vroegmoderne Tijd. Uniek is dat het boek verlevendigd wordt met een CD met daarop muziek uit die tijd, uitgevoerd door Camerata Trajectina.

Ramakers, Bart (red.), *Conformisten en rebellen: Rederijerscultuur in de Nederlanden (1400-1650)*. Amsterdam, Amsterdam University Press, 2004. ISBN 90 5356 618 X, 336 blz., € 29,50 (incl. CD).

Een tweede boek handelt over de beoefenaren van de Middelnederlandse letterkunde. Aanleiding voor het boek is dat Frits van Oostrom Abraham heeft gezien. Het boek behandelt, zoveel mogelijk chronologisch, zeventien 'vak-vaders' van Balthazar Huydecoper (1695-1778) tot en met Kurt Ruh (1914-2002).

Anrooij, Wim van, D. Hogenelst & G. Warnar (red.), *Der vaderen boek. Beoefenaren van de studie der Middelnederlandse letterkunde*. Amsterdam, Amsterdam University Press, 2003. ISBN 90 5356 6414, 348 blz., € 35,90.

Aanwijzingen voor auteurs

Moer is een uitgave van de Vereniging voor het onderwijs in het Nederlands (VON) en zal in 2004 vier keer verschijnen. De redactie van *Moer* en de VON richten zich op de vernieuwing van het onderwijs in het Nederlands op alle niveaus, van basisonderwijs tot volwasseneducatie, van moedertaal tot NT2 en Fries. De redactie wil graag bijdragen die interessant zijn voor leraren. De praktische bruikbaarheid is een belangrijk criterium voor plaatsing. Dat betekent niet dat elke bijdrage complete lessenreeksen of uitgewerkte lessuggesties moet bevatten. Het gaat ons meer om de ideeën erachter, om een nieuwe invalshoek, om verslagen van meer of minder geslaagde experimenten in het onderwijs. Voor plaatsing komen ook bijdragen in aanmerking waarin een visie op vernieuwing van of ontwikkeling in het onderwijs in het Nederlands wordt gepresenteerd.

Volg onderstaande kopij-aanwijzingen op en stuur uw bijdrage naar het redactieadres. Uw tekst wordt dan verspreid onder de redactieleden. Op de eerstvolgende redactievergadering wordt uw bijdrage besproken en een principe-uitspraak over plaatsing gedaan. Als uw bijdrage plaatsbaar is, wordt een redacteur aangewezen die voor de verdere afhandeling zorgdraagt. Van deze redacteur ontvangt u het commentaar op uw bijdrage, al dan niet vergezeld van wijzigingsvoorstellen. De redactie bespreekt de eventuele herschreven versie in een volgende vergadering en neemt een definitief besluit over plaatsing. Als uw bijdrage wordt geaccepteerd, wordt deze – afhankelijk van de beschikbare ruimte – zo spoedig mogelijk geplaatst. Gezien deze procedure en de productietijd van *Moer* (vijf weken) zullen er minimaal drie maanden verstrijken tussen de eerste aanbieding van uw bijdrage en het moment waarop het nummer bij de abonnee in de bus valt. U ontvangt twee exemplaren van het nummer waarin uw bijdrage verschijnt.